

Stockholm 2026-02-03

Finansdepartementet
Ert dnr: FI2025/01857

Remissyttrande

Produktivitetskommissionens betänkanden *Goda möjligheter till ökat välbefinnande* (SOU 2024:29) och *Fler möjligheter till ökat välbefinnande* (SOU 2025:96)

Trä- och Möbelföretagen (TMF) är bransch- och arbetsgivarorganisationen för hela den träförädlade industrin och möbelindustrin i Sverige. Vi bygger och inreder världen. Du möter våra produkter dagligen – från småhus och trappor till designmöbler och badrum. TMF företräder cirka 650 medlemsföretag som sammanlagt sysselsätter cirka 25 000 anställda.

Inledning

TMF välkomnar Produktivitetskommissionens betänkande. Kommissionen har haft ett brett mandat och analyserat ett mycket stort antal områden med relevans för produktivitsutvecklingen i såväl näringsliv som offentlig sektor. TMF och våra medlemsföretag står redo att bidra i det omfattande reformarbete som behövs för att stärka Sveriges produktivitet och konkurrenskraft.

Mot bakgrund av det omfattande materialet i betänkandena har TMF valt att strukturera remissvaret kring korta och tydliga ställningstaganden i de delar där förbundet har en klar uppfattning. Ett tillstyrkande ska inte uppfattas som ett fullt instämmande i varje enskild del av förslagen, deras analys eller utformning. Där det bedömts nödvändigt har ställningstagandena kompletterats med förklarande kommentarer som tydliggör TMF:s syn. TMF ser även behov av att återkomma till flera av frågorna i andra sammanhang för en mer fördjupad diskussion.

Kapitel 5 – Regelförenkling

5.6.1 Regelgivningsprocessen behöver bli bättre

- Bedömning: Regelgivningsprocessen behöver utvecklas och skärpas för att säkerställa proportionerliga och anpassade regelverk.

TMF delar bedömningen.

5.6.2 Förstärkt kompetens, stöd och granskning

- Förslag: Ekonomistyrningsverket (ESV) ska samordna statens arbete med regelförenkling, konsekvensutredningar och utvärderingar av regelverk. I detta ingår kompetensuppbyggnad, stöd, dialog med intressenter samt granskningsuppgifter.

TMF tillstyrker förslaget.

5.6.3 Högre krav på konsekvensutredning

- Förslag: Kraven på myndigheters konsekvensutredningar skärps i en rad bemärkelser. Bland annat genom ökat fokus på reglernas samlade samhällsekonomiska effekter.

TMF tillstyrker förslaget.

- Förslag: ESV ges återremitteringsrätt på konsekvensutredningar som görs av förvaltningsmyndigheter. Föreskrifter får inte beslutas förrän ESV har godkänt konsekvensutredningen.

TMF instämmer i bedömningen att konsekvensutredningar ska kunna återremitteras men avstyrker att ESV ska ges mandatet. TMF anser att Regelrådet, som idag granskar konsekvensutredningar, bör få ett mandat att begära kompletteringar.

- Förslag: En konsekvensutredning ska även göras när myndigheter hemställer till regeringen om nya eller förändrade regler.

TMF avstyrker förslaget, då det finns en risk att myndigheter, på grund av resursbrist, väljer att inte lämna hemställan.

5.6.4 Inhämta synpunkter från näringsliv och andra

- Bedömning: Staten bör regelbundet inhämta synpunkter från berörda aktörer i syfte att identifiera regelförenklingsmöjligheter.

TMF delar bedömningen.

- Förslag: Genomför särskilda regelförenklingskampanjer där både utförande tjänstemän och aktörer som träffas av reglerna kan lämna synpunkter.

TMF tillstyrker förslaget.

5.6.5 Alla regelverk ska följas upp eller utvärderas

- Förslag: Lagar och förordningar med betydelse för företag, individer eller offentlig sektor ska utvärderas inom fem år. Regeringen ska återskärpa resultat och vidtagna åtgärder till riksdagen.

TMF tillstyrker förslaget.

- Förslag: Utvärderingarna ska bland annat innehålla en bedömning av reglernas måluppfyllelse, en samhällsekonomisk analys och förslag på förenklingar.

TMF tillstyrker förslaget.

- Bedömning: Även befintliga regelverk bör utvärderas. Regeringen ska årligen redovisa detta arbete till riksdagen.

TMF instämmer i bedömningen.

5.6.6 Årlig rapportering till riksdagen

- Förslag: Regeringen ska i en särskild skrivelse till riksdagen årligen redovisa hur den har agerat för att minska regelbördan för företag och andra.

TMF tillstyrker förslaget.

5.6.8 Tydliggör myndigheternas arbete för produktivitet och tillväxt

- Bedömning: Det bör tydliggöras att myndigheter ska beakta företagens särskilda förutsättningar i sitt arbete i förhållande till företagen. Myndigheter bör även ta hänsyn till påverkan på andra enskilda och offentlig sektor.

TMF delar bedömningen.

- Bedömning: Regeringen bör aktivt integrera detta perspektiv i sin styrning av respektive myndighet och ge myndigheterna förutsättningar att fullgöra uppgiften.

TMF instämmer i bedömningen.

- Förslag: Detta anges i instruktionerna för relevanta myndigheter. ESV ges i uppdrag att rikta kunskapshöjande insatser till myndigheterna för ändamålet.

TMF tillstyrker förslaget.

5.6.9 Det krävs bättre underlag i arbetet med EU-regler

- Bedömning: Regeringen bör fortsätta att driva på för regelförenkling i EU-samarbetet samt följa upp pågående och nya initiativ med att förenkla EU-regelverket.

TMF delar bedömningen.

- Bedömning: EU-regleringars konsekvenser för företag verksamma i Sverige behöver belysas bättre i syfte att ge fullgoda underlag till regering och riksdag inför fastställande av svenska positioner i EU-förhandlingar.

TMF delar bedömningen.

- Bedömning: Sverige bör vid implementeringen av EU-regelverk i möjligaste mån beakta effekter på företagens kostnader, produktivitet, konkurrenskraft och förutsättningar i övrigt liksom effekter för individer och offentlig sektor. I detta ingår bl.a. att inte överimplementera EU-regler.

TMF delar bedömningen.

5.6.11 Fler åtgärder för enklare regler och förbättrad regeltillämpning

- Bedömning: Regeringen bör förbättra stödet till kommittéväsendet vad gäller samhällsekonomiska analyser, utöka och intensivifiera sitt arbete med att korta myndigheternas handläggningstider samt utreda om det är nödvändigt att i kommunallagen förtydliga kommunala myndigheters serviceskyldighet. Därtill bör regeringen utreda hur kommuner och regioner kan bygga upp strukturer likt de som föreslås i detta kapitel.

TMF delar bedömningen.

Kapitel 6 - Tillståndprocesser

6.3.2 Den fysiska planeringen och riksintressen

- Förslag: Regeringen bör tillsätta en utredning om en ny planlagstiftning. En ventil bör införas i miljöbalken, som möjliggör att angelägna allmänna intressen vägs mot varandra bl.a. utifrån en samlad samhällsekonomisk bedömning.

TMF tillstyrker förslaget.

6.3.5 Övriga förändringar

- Bedömning: För att underlätta produktivitetsfrämjande investeringar bör Sverige se över implementeringen av relevanta EU-direktiv.

TMF delar bedömningen.

Kapitel 7 – Bostäder och byggande

7.4.1 Målsättningen för bostadsmarknaden behöver tydliggöras och regelverken reformeras

- Bedömning: Det krävs ett samlat omtag för att förbättra bostadsmarknadens funktion. Regeringen bör kommunicera en tydlig målsättning om att reformera bostadspolitikens regelverk med fokus på bättre marknadsförutsättningar.

TMF delar bedömningen.

- Förslag: Regeringen bör lägga fram en mål- och inriktningsproposition för bostadsmarknaden där målsättningen fastslås samtidigt som den bör innehålla konkreta inriktningar för ett kommande reformarbete. Regelverket som krävs för att realisera propositionens inriktningar bör tas fram.

TMF tillstyrker förslaget.

7.4.2 Inriktningar för ett mer samhällsekonomiskt effektivt och enklare bostadsbyggande

- Bedömning: Staten bör inte ska ställa mer krav på bostadsbyggnation än vad som är nödvändigt och samhällsekonomiskt motiverat. Inriktningarna i mål- och inriktningspropositionen bör fokusera på ett mer samhällsekonomiskt effektivt och enklare bostadsbyggande.

TMF delar bedömningen.

- Bedömning: Regelverken reformeras för att möjliggöra ett mer samhällsekonomiskt, enklare och industriellt byggande. Bland annat genom en omprövning av dagens plan- och bygglag och en genomgripande reformering som särskilt beaktar reglernas kostnadsdrivande effekter.

TMF delar bedömningen.

- Bedömning: Tillgången till byggbar mark bör förbättras. Bland annat genom att reformeringen av regelverket sker med uttalat syfte att ge de samlade samhällsekonomiska aspekter större tyngd och på så sätt öka tillgången till byggbar mark.

TMF delar bedömningen.

- Bedömning: Ett system utformas som säkerställer att statliga byggregler gäller i hela landet. Exempelvis krävs ytterligare åtgärder, så som tillsyn och sanktioner, för att stoppa förekomsten av förbjudna särkrav.

TMF delar bedömningen.

- Bedömning: Äganderätten stärks och utbudet ökas genom att viss byggnation blir bygglovsfri. Bland annat genom att, med vissa begränsningar, tillåta uppförande av bygglovsfria typsmåhus på tomter avsedda för bostadsändamål samt att mark som fastighetsbildats med syftet bostadsändamål som regel bör få bebyggas även utan en detaljplan.

TMF delar bedömningen.

- Bedömning: Arbetet inom offentlig sektor avseende bostäder och byggande utvecklas för att bli mer ändamålsenligt och effektivt.

TMF delar bedömningen.

7.4.3 Det kommunala planmonopolet bör utredas

- Bedömning: Det bör utvärderas hur det kommunala planmonopolet påverkar bostadsmarknadens funktion och byggsektorns produktivitetsutveckling.

TMF delar bedömningen.

- Bedömning: För att öka tillgången på byggbar mark bör det prövas att helt eller delvis flytta beslutsfattandet om markanvändningen från kommunal nivå till regional och/eller statlig nivå. Alternativt att staten ges möjlighet att kräva att kommunen detaljplanelägger och avsätter mark för bostadsbyggnation.

TMF delar bedömningen.

- Bedömning: Kommunernas ansvar för bostadsförsörjning kan förstärkas genom att ställa krav på att kommuner tillhandahåller en del av sin mark för nybyggnation.

TMF delar bedömningen.

7.4.4 Länsstyrelsernas roll inom regional utveckling bör stärkas

- Bedömning: Flytten av det regionala utvecklingsansvaret från Länsstyrelsen till regionerna bör utvärderas. Statens roll kan behöva stärkas.

TMF delar bedömningen.

7.4.5 Effektivare överprövning av detalplaner och bygglov

- Bedömning: Överklagande av beslut om detalplaner och bygglov bör avgiftsbeläggas. Bygglov som beviljats enligt gällande detaljplan bör inte kunna överklagas under planens genomförandetid om bygglovet är i enlighet med detaljplanen.

TMF delar bedömningen.

7.4.6 Begränsa kommunernas möjlighet att ha åsikter om gestaltning

Bedömning: Begränsa möjligheten för kommunen att ha åsikter om detaljerad gestaltning och utseende i vanliga bostadsbyggnadsprojekt.

TMF delar bedömningen.

7.4.7 Inför strikta tidsgränser för olika delar av planeringsprocessen

Bedömning: Det bör införas strikta tidsgränser för hur lång tid olika delar av planeringsprocessen får ta. Det bör övervägas huruvida skadestånd till den drabbade aktören ska kunna utgå.

TMF delar bedömningen.

7.4.8 Begränsa möjligheten att kräva ytterligare underlag

Bedömning: Det bör tidigt i planeringsprocessen stå klart vilka underlag som kommunen, länsstyrelsen och berörda myndigheter kräver. Kraven ska, i så stor utsträckning som möjligt, vara enhetliga i hela landet.

TMF delar bedömningen.

7.4.9 Statliga myndigheter bör återrapporera ledtider och förseningar som sker inom ramen för kommunernas plan- och lovprocesser

- Förslag: Statliga myndigheter behöver bidra till att förkorta ledtiderna inom kommunernas plan- och lovprocess. Regeringen bör införa återrapporeringskrav om detta i regleringsbrev.

TMF tillstyrker förslaget.

7.4.10 Produktiviteten i byggsektorn bör löpande följas upp och ett aktivt åtgärdsarbete etableras

- Bedömning: Staten bör aktivt och löpande följa upp och analysera produktivitetens utveckling och utifrån analysen vidta lämpliga åtgärder. Boverket bör ha en central roll.

TMF delar bedömningen.

7.4.11 Främja standardiserat och modulärt byggande

- Förslag: Boverket bör, i samarbete med Konkurrensverket och Upphandlingsmyndigheten, utvärdera möjligheterna för typgodkännande av flerbostadshus.

TMF tillstyrker förslaget.

- Förslag: Inför en möjlighet till planavvikelse för seriebyggda flerbostadshus i enlighet med SOU 2020:75.

TMF tillstyrker förslaget.

- Förslag: Utred om även produktion av samhällsfastigheter bör inkluderas i möjligheten till planavvikelse.

TMF tillstyrker förslaget.

7.4.12 Ett hållbart strandskydd

- Bedömning: Ett hållbart och flexibelt strandskydd bör införas som värnar rätten till fri passage, skyddar känslig strandmiljö, förstärker tillgången till ekonomiskt attraktiv byggbar mark samt värnar äganderätten.

TMF delar bedömningen.

7.4.13 Fri hyressättning vid nyproduktion

- Förslag: Fri hyressättning vid nyproduktion bör införas.

TMF tillstyrker förslaget, men anser att fri hyressättning införas för hela hyresbostadsbeståndet.

Kapitel 9 - Utbildning

9.3.1 Rättvisa betyg och antagningsregler främjar kunskap

- Förslag: Betygsättningen i grund- och gymnasieskolan bör normeras på gruppnivå och kopplas till resultatet i centralt rättade prov.

TMF tillstyrker förslaget.

- Förslag: Ett gemensamt skolval bör införas.

TMF har inget att erinra i frågan.

- Bedömning: Det måste bli enklare för elever som i dag är obehöriga att studera på nationella gymnasiala yrkesprogram, t.ex. genom lägre behörighetskrav eller avskaffad skarp godkändgräns.

TMF delar ambitionen men inte kommissionens bedömning. Då förslaget återkommer i slutbetänkandet hänvisar vi till svar på 5.3.5 i huvudbetänkandet.

- Förslag: Universitet och högskolor bör få ställa krav på en viss betygsnivå i ett ämne för att en sökande ska anses ha särskild behörighet. En försöksverksamhet bör genomföras där ett visst resultat på högskoleprovet krävs för att en sökande ska anses vara behörig.

TMF har inget att erinra mot förslaget, och anser att det finns mycket som tyder på att de generella behörighetsreglerna inte motsvarar de förkunskaper som krävs på många utbildningar. Detta leder till avhopp som både innebär kostnader för den studerande och för samhället. Samtidigt finns det ett värde i att behörighets- och antagningsregler är transparenta för både studerande och gymnasieskolan.

9.3.2 Finansieringen bör spegla utbildningsanordnarens ansvar och premiera högkvalitativ utbildning

- Bedömning: Regeringen bör ta vidare icke implementerade förslag från Dimensioneringsutredningen. Reglerna kring skoletableringar bör reformeras.

TMF anser att utredningens bedömning behöver kompletteras. Planerings- och

dimensioneringsreformen har till stor del inneburit en positiv förändring i gymnasieskolan och vuxenutbildningen. Kompetensförsörjningsperspektivet har fått en starkare ställning. Samtidigt kvarstår ett antal frågor. De publicerade planeringsunderlagen pekar på en kraftig överdimensionering av framför allt samhällsprogrammet och det ekonomiska programmet. Detta trots att planeringsunderlagen även har vägt in elevernas önskemål, vilket tyder på att det ur ett samhällsekonomiskt perspektiv sannolikt skulle vara relevant med ytterligare minskning av antalet platser. För att uppnå detta krävs en bättre dialog mellan samtliga huvudmän och i slutändan sanktionsmöjligheter. Det finns också utmaningar kopplade till att få till utbildningar som är av stor vikt men där behoven i numerär inte är så stora. Denna fråga har inte fullt ut hanterats inom reformen hittills. Det finns även andra aspekter, såsom den ganska grova indelningen i yrkesroller utifrån gymnasiet snarare än arbetsmarknaden, som också skulle behöva hanteras i en översyn av reformen.

- Förslag: Det bör införas en arbetsmarknadskomponent i den högre utbildningens resurstilldelningssystem och dimensionering.

TMF tillstyrker förslaget.

- Förslag: Ersättningen i resurstilldelningssystemet inom den högre utbildningen bör viktas om, från helårsprestationer till antal helårsstudenter.

TMF tillstyrker förslaget.

- Förslag: Inom systemet för resurstilldelning för den högre utbildningen bör det ske ett skifte genom att den s.k. prislappen höjs utan att motsvarande höjning av anslagen sker. Det innebär att resurserna per student ökar och att antalet platser minskar.

TMF tillstyrker förslaget.

- Förslag: Försöksverksamheter i syfte att nå snabb genomströmning samt snabb och tidig utbildning bör genomföras.

TMF tillstyrker förslaget.

9.3.4 Tidiga insatser och utvidgad rätt till utbildning m.m.

- Bedömning: Elever som riskerar att hamna efter i skolan bör få tidiga insatser.

TMF delar bedömningen, men menar att ambitionen inte är tillräcklig. TMF menar att detta bör regleras på ett sådant sätt att skolhuvudmän kan åläggas att erbjuda tidiga insatser för elever som riskerar att inte klara målen.

- Förslag: Det bör genomföras en försöksverksamhet där undervisningstiden i grundskolan utökas genom att terminerna förlängs och sommarlovet förkortas.

TMF tillstyrker förslaget, med följande kompletteringar. TMF delar utredningens bedömning om att det är önskvärt att stärka skolans möjligheter att nå det kompensatoriska uppdraget kring grundläggande färdigheter. TMF ser samtidigt att nuvarande regler om undervisningstid och läsårstider även har oönskade effekter i bland annat gymnasieutbildningen. Den garanterade undervisningstiden innebär en lärarledd tid på 4-5 timmar per dag. Detta ger upphov till stress hos elever och lärare. Det försvårar också skolans kompensatoriska roll då tid för att hantera tidigare kunskapsbrister sällan finns. Detta ger flera negativa effekter. För många yrkeselever blir tiden för att lära sig ett yrke väl knapp. För elever på högskoleförberedande program kan det leda till taktikval då möjligheterna att nå höga betyg på de naturvetenskapliga och tekniska programmen upplevs som svårare än på andra program. Läsårstiderna, och då framför allt sommarlovet, försvårar planering av arbetsplatsförlagt lärande.

Kapitel 13 – Skatter

13.5.7 Förbättra FoU-avdraget

- Bedömning: FoU-avdraget bör ses över i syfte att förbättra det.

TMF delar bedömningen.

- Bedömning: Om bostadsbeskattningen inte görs om i linje med ISK bör åtminstone taket i den kommunala fastighetsavgiften slopas och stämpelskatten sänkas eller slopas.

TMF delar bedömningen om att stämpelskatten bör slopas.

SOU 2025:96 – Slutbetänkandet Fler möjligheter till ökat välbefinnande

Kapitel 3 – Teknisk utveckling, forskning och innovation

3.5.1 Satsa på forskning och kompetensförsörjning framför riktade stöd till företag

- Bedömning: Goda ramvillkor för näringslivets investeringar i FoU och innovation är avgörande för produktivitetens utveckling.

TMF delar bedömningen.

- Bedömning: Policy för att främja FoU och innovation bör inriktas på breda åtgärder och på att åtgärda tydliga marknadsmisslyckanden. Riktade stöd till enskilda företag eller branscher bör undvikas.

TMF delar bedömningen.

3.5.3 Större institutionell mångfald

- Förslag: Etablera på försök en ny forskningsfinansierande myndighet baserat på den brittiska myndigheten Advanced Research and Invention Agency i syfte att finansiera forskning av banbrytande karaktär.

TMF menar att Sverige framför allt behöver ha grundläggande forskning inom samtliga områden för att säkerställa den nationella forskningskompetensen.

3.5.4 Starkare koppling mellan akademi och näringsliv

- Bedömning: Kopplingen mellan akademien och näringslivet bör stärkas för att förbättra förutsättningarna för spridning av forskningen i samhället.

TMF delar bedömningen.

3.5.5 Innovation vid lärosäten

- Förslag: Tillsätt en utredning av lärarundantaget i syfte att se om det finns förändringar som skulle kunna underlätta samarbeten med aktörer utanför akademien och öka spridningen av innovationer från lärosäten.

TMF tillstyrker förslaget.

3.5.7 Bredda och förenkla FoU-avdraget

- Förslag: Genomför förslagen i SOU 2025:3 som syftar till att förenkla och utvidga definitionerna av forskning och utveckling inom ramen för FoU-avdraget.

TMF tillstyrker förslaget.

- Förslag: Tillsätt en utredning av Research Institutes of Sweden (RISE) med fokus på bl.a. organisationsform, finansiering, roll i förhållande till närstående myndigheter samt universitet och högskolor, det offentliga åtagandet och risken för osund konkurrens med privat konsultverksamhet.

TMF tillstyrker förslaget.

3.5.8 Samhällsekonomiskt effektiva krisstöd

- Förslag: Slopas det permanenta stödet vid korttidsarbete eftersom stöd till företag som drabbas av problem i ett normalt konjunkturläge riskerar att hämma strukturomvandlingen.

TMF avstyrker förslaget, och hänvisar till det gemensamma remissvaret från parterna inom industrin.

Kapitel 5 – Arbetsmarknad och kompetensförsörjning

5.3.1 Underlätta högkvalificerad arbetskraftsinvandring

- Bedömning: Sverige bör vara ett attraktivt land för högkvalificerade arbetskraftsinvandrare.

TMF delar bedömningen.

5.3.2 Lönebildningen bör bli mer flexibel

- Bedömning: Lönebildningen bör bli mer decentraliserad och flexibel så att relativlönerna i högre utsträckning tillåts spegla förändringar i efterfrågan på arbetskraft.
- Förslag: Medlingsinstitutet ges i uppdrag att analysera hur en flexiblare lönebildning kan åstadkommas.

TMF avstyrker bedömningen och förslaget. Industriavtalet, och det så kallade "märket", är en grundpelare i den svenska modellen. Industriavtalet kom ursprungligen till på bland annat regeringens initiativ. Uppmaningen från regeringen till parterna var att framlägga förslag om förändringar av förhandlings- och lönebildningssystemet i syfte att säkerställa en bättre fungerande lönebildning, som överensstämmer med de genomsnittliga lönekostnadsökningarna i EU-länderna och därmed gör det möjligt att kombinera låg arbetslöshet och stabila priser. Lönebildningen är parternas ansvar. Industrins parter samarbetar för att säkerställa en stabil lönebildning i Sverige och beaktar därvid lönebildningens konsekvenser på inflation, sysselsättning och konkurrenskraft. En sund och bärkraftig lönebildning förutsätter att förbundsavtalen inom industrin, som är kärnan i den internationellt konkurrensutsatta sektorn, utgör kostnadsnorm och vägledning för arbetskraftskostnader på svensk arbetsmarknad. Ökad statlig inblandning i lönebildningen på svensk arbetsmarknad skulle utmana den fungerande svenska modellen och öka risken för konflikter på arbetsmarknaden. Detta skulle kunna vara fallet ifall vissa grupper på arbetsmarknaden ser en möjlighet att genom konflikt tillskansa sig en högre löneökning än vad märket tillåter.

5.3.4 Mer ändamålsenliga och effektivare utbildningsval

- Förslag: Myndigheten för yrkeshögskolan tillåts att bevilja stöd till utbildningar som i dagsläget helt eller delvis tillgodoses av universitet och högskolor.

TMF avstyrker förslaget men delar utredningens ambition. Precis som utredningen konstaterar finns det brister i tillgången på träffsäkra utbildningar gentemot yrkesroller som är efterfrågade

i näringslivet. Yrkehögskolan i sin helhet och utbildningsformer som kurser och YH flex har visat att denna typ av utbildning går att anordna. Samtidigt finns risker med att utöka Myndigheten för yrkehögskolans uppdrag för mycket. Detta uppdrag bör därför ges till myndigheter kopplade till högskolan.

5.3.5 Stärk de nationella yrkesprogrammen på gymnasial nivå

- Förslag: Inrätta en ny nationell yrkesutbildning på gymnasial nivå med lägre studietakt och sänkta behörighetskrav.

TMF avstyrker förslaget. Elever som inte är behöriga till ett nationellt program bör gå ett förbättrat introduktionsprogram enligt Svenskt Näringslivs förslag från remissvaret till utredningen Fler vägar till arbetslivet.

5.3.6 STEM och möjligheten att göra kloka utbildningsval

- Bedömning: Studie- och yrkesvägledningen bör stärkas och tillgängligheten till jämförbar information om utbildningskvalitet och prognoser över arbetsmarknadsutfall bör säkerställas.

TMF delar bedömningen.

- Bedömning: Skolor bör aktivt arbeta med att låta elever träffa förebilder inom STEM-relaterade yrken från olika underrepresenterade grupper.

TMF delar bedömningen.

- Bedömning: Gymnasieelever som studerar vid andra program än det naturvetenskapliga och tekniska bör ges större möjlighet att läsa mer matematik.

TMF delar bedömningen.

5.3.7 Stärkta förutsättningar i klassrummet

- Bedömning: Ett tydligare fokus på ämneskunskaper och en mer väldefinierad lärarroll bedöms kunna öka studieron och förbättra kunskapsresultaten.

TMF delar bedömningen.

5.3.8 Ett mer träffsäkert omställningsstudiestöd

TMF hänvisar till det partsgemensamma remissvaret från Svenskt Näringsliv, LO och PTK avseende förslag 5.3.8.

5.3.9 Utvärdera verksamheten inom omställningsavtalen

TMF hänvisar till det partsgemensamma remissvaret från Svenskt Näringsliv, LO och PTK avseende förslag 5.3.9.

5.3.10 Stärk arbetsmarknadsutbildningen

- Förslag: Öka antalet deltagare i arbetsmarknadsutbildning.

TMF tillstyrker förslaget men vill samtidigt betona att deltagarantalet inte är ett självändamål. Arbetsmarknadsutbildning ska leda till arbete och bedrivas i nära dialog med anställande företag.

- Förslag: Definiera målgruppen för arbetsmarknadsutbildning i högre utsträckning utifrån den arbetssökandes jobbchanser efter avslutad utbildning snarare än tiden i arbetslöshet.

TMF tillstyrker förslaget. Detta kräver en bättre fungerande kartläggning, användning av valideringsverktyg och nära samverkan med anställande företag

- Förslag: Dela upp Arbetsförmedlingens upphandlingar av arbetsmarknadsutbildning i regionala kontrakt för att minska risken för och konsekvenserna av överprövningar.

TMF tillstyrker förslaget. Som utredningen förtjänstfullt belyser finns det problem med hur dagens arbetsmarknadsutbildning fungerar. Ett mer decentraliserat system bör kunna stärka arbetsmarknadsutbildningens funktion.

Kapitel 10 – Bostadsmarknaden

10.4.1 En reformerad hyresmarknad

- Förslag: Reformera och omreglera hyressättningsmodellen så att hyressättningen görs mer efterfrågebaserad och ger potentiella och nuvarande hyresgästers preferenser ett ökat genomslag.

TMF tillstyrker förslaget.

- Förslag: Förenkla ändringar av en byggnads användningsområde, t.ex. när kontorslokaler byggs om till bostäder.

TMF tillstyrker förslaget

10.4.2 Vikten av en neutral beskattning

- Förslag: Avskaffa ROT-avdraget.

TMF avstyrker förslaget och ser med stor oro på ett eventuellt avskaffande. Avdraget är ett viktigt instrument för att motverka svartarbete, underlätta renoveringar och underhåll, samt trygga sysselsättning. Kommissionen har med sitt förslag inte tillräckligt beaktat konsekvenserna för renoveringsmarknaden och den gröna omställningen av befintligt byggnadsbestånd. Vi anser att nyttan med ROT-avdraget i form av att stimulera underhåll, energieffektivisering och att lyfta undan svartarbetet, är betydande. Förslaget om att endast använda avdraget som en konjunkturregulator riskerar att leda till oönskade effekter med ökad ryckighet i marknaden som i värsta fall riskerar att förstärka konjunkturförlopp snarare än jämna ut dem.

Kapitel 15 – Offentlig upphandling

15.3.1 Systematisk användning av erfarenheter

- Bedömning: Den offentliga sektorn bör i högre grad utnyttja erfarenheter av tidigare leverantörsrelationer vid tilldelning av nya kontrakt.

TMF tillstyrker förslaget.

- Förslag: Inför ett system där upphandlande organisationers erfarenhet av olika leverantörer kan registreras i syfte att kunna använda dessa erfarenheter som grund för tilldelning av kontrakt i andra upphandlingar.

TMF tillstyrker förslaget.

15.3.4 Stärkt nationellt upphandlingsstöd

- Förslag: Stärk Upphandlingsmyndighetens upphandlingsstöd.

TMF tillstyrker förslaget.

15.3.5 Färre överprövningar och effektivare handläggning

- Förslag: Det bör bli svårare för leverantörer att få upphandlingar överprövade, bl.a. genom införandet av en avgift.

TMF avstyrker förslaget. Det är näst intill omöjligt för en leverantör att idag vinna framgång i en överprövning om offentlig upphandling trots att upphandlingsfel har begåtts av den upphandlande myndighetens.

11.3.6 Förändrade europeiska upphandlingsregler

- Bedömning: Upphandlingsreglerna bör förändras så att upphandlande organisationer får större frihet kring hur upphandlingen genomförs, bättre möjligheter för förhandling med potentiella leverantörer och större utrymme för bedömningar baserade på erfarenheter.

TMF delar delvis bedömningen, men hänvisar till den pågående översynen av upphandlingsdirektiven på EU-nivå, där förenkling och ökad flexibilitet är prioriterade områden för översynen. En central del i revideringen är att det måste bli enklare att upphandla på fler kriterier än lägsta pris. Kvalitet, livslängd, kostnad över tid och hållbarhet behöver väga tyngre om offentlig upphandling ska bidra till cirkulär omställning och långsiktigt värdeskapande, då ett ensidigt fokus på inköpspris riskerar annars att missgynna seriösa leverantörer och leda till sämre utfall för både klimat och offentliga medel.

Frågor med anledning av detta remissvar kan ställas till Simon Imner, policyansvarig, simon.imner@tmf.se eller 0724 54 69 66.

Erik Haara
Verkställande direktör
TMF Trä- och Möbelföretagen